

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin İncelenmesi

Bülent Tatlısu¹

İzzet Uçan²

Selim Kotan³

Özet

Makale, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerini inceliyor. Sporun, farklı kültürlerden gelen bireyler arasında sosyal becerilerin geliştirilmesi ve etkileşim kurmada önemli bir araç olduğu vurgulanıyor. Araştırmada, cinsiyet, yaş, maddi gelir, eğitim bölümü ve sınıf düzeyi gibi değişkenlerin duyarlılık düzeyine etkisi ele alınmıştır. Bulgular, kadınların erkeklere kıyasla daha yüksek kültürlerarası duyarlılık seviyesine sahip olduğunu göstermektedir. Yaş arttıkça duyarlılık düzeylerinde hafif bir artış görülmekte, ancak anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Maddi gelir düzeyi arttıkça duyarlılık düzeylerinde düşüş tespit edilmiştir. Ayrıca, antrenörlük eğitimi bölümü öğrencilerinin diğer bölümlere göre daha yüksek duyarlılık seviyesine sahip olduğu belirlenmiştir. Çalışma, kültürlerarası duyarlılık üzerinde sosyal ve akademik deneyimlerin etkili olduğunu ve bazı sosyoekonomik faktörlerin bu duyarlılık üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini ortaya koymuştur.

Bu çalışma, spor bilimleri öğrencilerinin kültürlerarası farkındalıklarının artırılması için sosyal ve akademik deneyimlerin önemini vurgulamakta ve farklı demografik faktörlerin duyarlılık düzeyleri üzerindeki etkilerini incelemektedir.

1 Öğr. Gör. Dr. Bayburt Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi btatlisu@bayburt.edu.tr
ORCID: 0000-0003-4208-4583

2 Doç. Dr. Atatürk Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi izzetucan@gmail.com
ORCID: 0000-0002-9668-1829

3 MEB-Pasinler Halk Eğitim Merkezi slmktn.25@gmail.com ORCID: 0000-0002-5259-0271

Giriş

Spor, farklı kültürlerden gelen bireylerin bir araya gelerek etkileşimde bulunmasına sosyal becerilerini geliştirmelerine ve sosyal ilişkiler kurmalarına olanak tanır (Türker, 2020; Türker vd., 2021(a); Tatlısu vd., 2023) ve sporun bu kapsamlı yapısı, onu her yaşta insana hitap eden bir olguya dönüştürür (Kan ve Ağırbaş, 2021). Ancak kişiler, ihtiyaçlarını, sosyal gereksinimlerini karşılamak için zamanlarının büyük bir çoğunluğunu çalışarak geçirmek zorundadırlar (Seçkin Ağırbaş & Çakmak, 2019). Bu nedenle günümüzde spor önemli bir kitle eğitim vasıtası haline gelmiştir (Turan vd; 2021). Spor olgusu birçok değişeni içerisinde barındıran çok yönlü faaliyetler bütünüdür (Alaeddinoğlu, & Kışalı, 2020). Spor sağlıklı bir toplumun oluşturulmasında (Kıyıcı ve Alaeddinoğlu, 2022) bireylerin bir araya gelip iletişim kurmalarında ve sosyal ilişkiler geliştirmelerinde yardımcı olabilir. Bu süreçte kültürel anlayış, saygı ve hoşgörünün gelişmesine yardımcı olur. Örneğin, Sugden ve Tomlinson (2002), sporun kültürlerarası diyalog ve anlayışı teşvik ederek, küresel düzeyde kültürel kimliklerin gelişimine katkıda bulunduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde, Bairner (2001) sporun, özellikle uluslararası etkinlikler aracılığıyla, farklı kültürlerin birbirini tanıma ve anlama süreçlerine katkı sağlayarak kültürleşme sürecini desteklediğini vurgulamıştır. Sporun bu etkisi, bireylerin kendi kültürleri ile diğer kültürler arasında köprüler kurmasına ve bu sayede kültürel zenginliğin artmasına katkıda bulunur. Küreselleşme, kültürel anlamda yeni bir dünya düzeni oluştururken, çokkültürlülük kavramını da gündeme getirmiştir (Kan, 2009). Çokkültürlülük, farklı kültür ve özelliklere sahip bireylerin kendi kültürlerini koruyarak varlıklarını sürdürebilmelerine olanak tanır (Ateş, 2017). Bu nedenle sosyal bir varlık olan insanın fiziksel gelişimleri ile birlikte kişiliğine dayalı davranışları da içinde yaşadığı toplumu etkiler (Türker vd., 2021(b); Tatlısu vd., 2024). Kültür, Tylor (1871) tarafından bireylerin öğrendiği bilgi, sanat, gelenek ve becerileri içeren karmaşık bir bütün olarak tanımlanmıştır (Akt: Güvenç, 2013). Fritz ve arkadaşları (2001), kültürlerarası duyarlılığı, bireylerin kültürel farklılıkları bilme, tanıma ve takdir etme özellikleriyle ilişkilendirmiştir (Akt: Rengi, 2014). Bulduk ve arkadaşları (2017) ise kültürlerarası farklılıkları anlama ve saygı duymanın bireyin güdülenmesine bağlı olduğunu ve bu sürecin istenilen bir şekilde olması gerektiğini vurgulamıştır.

Ülkemize çeşitli nedenlerle gelen farklı kültürlerden insanlara karşı saygılı, duyarlı ve hoşgörülü olma, bu insanlarla yaşamın her alanında etkili iletişim kurabilecek bireylere ihtiyaç duyulmaktadır (Yiğit, 2020). Bu doğrultuda, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin farklı etnik kökenlerden gelen kültürlere yönelik duyarlılıklarını anlamaya yönelik bu araştırma tasarlanmıştır.

MATERYAL ve METOT

Araştırma Amacı ve Modeli

Bu araştırma, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde farklı değişkenlerin etkisini incelemek amacı ile tasarlanmıştır.

Araştırma genel tarama modellerinden, ilişkisel tarama türünde bir araştırmadır. “Tarama modelleri, geçmişte var olan ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır.” Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2020; Mcmillan & Schumacher, 2010). “İlişkisel tarama, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkiyi belirlemek ve neden-sonuç ile ilgili ipuçlarına ulaşmak amacıyla yapılan araştırma modelidir” (Büyükoztürk vd., 2012; Karasar, 2017).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Çalışma evreni 2023-2024 yılı bahar döneminde eğitimine devam eden Bayburt üniversitesi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklemi ise; araştırmaya gönüllü katılan 93 kadın ve 207 erkek olmak üzere toplam 300 spor bilimleri fakültesi öğrencisinden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri anket yöntemiyle yüzyüze uygulanarak toplanmıştır. Anket yöntemi; temelini, bir evren ya da örneklemi oluşturan birimlerden sistematik biçimde bilgi elde edebilmek oluşturur. Bu amaçla, yazılı ya da sözlü sorular sorarak bunların yanıtlarına ulaşılmaya çalışılır (Odabaşı,1999).

Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemeye yönelik araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu (cinsiyet, yaş, maddi gelir, eğitim görülen bölüm ve sınıf düzey) ve ikinci bölümde Üstün (2011) tarafından Türkçe geçerliliği yapılan Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği kullanılmıştır.

Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği

Chen ve Starosta (1996) tarafından geliştirilen ve Üstün (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan kültürlerarası duyarlılık ölçeği, 24 maddelik 5’li likert tipinde oluşturulmuştur. Orijinal formunda 5 boyuttan oluşan ölçek Türkçe uyarlamasında tek boyutlu olarak analiz edilmiştir. Ölçekten 19.madde faktör yük değeri düşük olduğu için çıkarılmıştır. Sonuç olarak

ölçek Türkçeye çevrilirken 23 madde ve tek alt boyut olarak uygulanmasına karar verilmiş (Üstün, 2011).

Verilerin Analizi

“Verilerin analizine başlanmadan önce, elde edilen verilerin homojenlik, normallik, doğrusallık ve durağanlık vb. varsayımları sağlayıp sağlamadığı test edilmeli ve bununla ilgili istatistiksel bilgilere yer verilmelidir. Bu bilgiler doğrultusunda araştırmacı hangi analiz tekniklerini tercih edip etmediğini gerekçesiyle ifade etmelidir” (Tozoğlu & Dursun, 2020).

Tablo 1. Verilere Ait Tanımlayıcı İstatistik ve Normallik Analizleri

Ölçek	Tanımlayıcı İstatistik					Normallik Analizi		Güvenirlilik
	N	Min	Max	$\bar{X}$	Sd	Skewness	Kurtosis	Cronbach's Alpha
Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeği	300	55.00	101.00	79.11	7.70	-.065	-.275	.586

Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeğinin güvenilirliğini belirlemek için, Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmış ve sonuçları Tablo 1'de verilmiştir. Kültürlerarası Duyarlılık Ölçeğinin Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı $\alpha = 0,586$ olarak bulunmuştur. Alpar (2013)'a göre $0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirildir”.

Verilerin analizinde kategorik değişkenler için frekans dağılımları verilmiştir. Ayrıca verilerin normal dağılıma sahip olması şartına bakmak için çarpıklık ve basıklık katsayıları dikkate alınmıştır. Tablo 1' de görüldüğü gibi Kültürlerarası Duyarlılık ölçeğinin, çarpıklık ve basıklık değerleri incelendiğinde, Tabachnik ve Fidell'in (2015) belirttiği sınırlar içerisinde (-1,5 ile +1,5) yer alan veri setinin normal bir dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Bu yüzden araştırma kapsamında parametrik testler kullanılmıştır.

Kültürlerarası Duyarlılık düzeylerinde iki bağımsız değişken arasındaki farklılaşmayı belirlemek için Independent Student T-Testi, ikiden fazla değişken arasındaki farklılaşmayı belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile post hoc testlerinden olan LSD testi yapılarak çoklu karşılaştırma yapılmıştır. Bütün testler $p < ,050$ anlamlılık düzeyine göre değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

Değişken		(N)	(%)
Cinsiyet	Kadın	93	31.0
	Erkek	207	69.0
Yaşınız	17-19 Yaş	58	19.3
	20-22 Yaş	166	55.3
	23-25 Yaş	50	16.7
	26 Yaş ve Üzeri	26	8.7
Toplam Maddi Gelir	Bir Asgari Ücret ve Altı	128	42.6
	Bir ve Üç Asgari Ücret Arası	125	41.7
	Dört Asgari Ücret ve Üzeri	47	15.7
Eğitimi Gördüğünüz Bölüm	Antrenörlük Eğitimi Bölümü	98	32.7
	Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlik Bölümü	83	27.7
	Rekreasyon Bölümü	59	19.7
	Spor Yöneticiliği Bölümü	60	20.0
Sınıf Düzeyiniz	1.Sınıf	56	18.7
	2.Sınıf	86	28.7
	3.Sınıf	79	26.3
	4.Sınıf	79	26.3
Toplam		300	100

Araştırmaya 93_(%31) kadın ve 207_(%69) erkek olmak üzere toplam 300 kişi katılmıştır. Katılımcılardan 58_(%19,3) kişinin 17-19 yaş, 166_(%55,3) kişinin 20-22 yaş, 50_(%16,7) kişinin 23-25 yaş ve 26_(%19,3) kişinin 26 yaş ve üzeri olduğu; 128_(%42,6) kişinin bir asgari ücret ve altı, 125_(%41,7) kişinin bir ve üç asgari ücret arası ve 47_(%15,7) kişinin ise dört asgari ücret ve üzeri gelirlerinin olduğu; 98_(%32,7) kişinin antrenörlük eğitimi bölümü, 83_(%19,3) kişinin beden eğitimi ve spor öğretmenlik bölümü, 59_(%19,3) kişinin rekreasyon bölümü ve 60_(%19,3) kişinin spor yöneticiliği bölümü öğrencisi olduğu; 56_(%18,7) kişinin 1. sınıf, 86_(%28,7) kişinin 2. sınıf, 79_(%26,3) kişinin 3.sınıf ve 79_(%26,3) kişinin 4.sınıfta oldukları görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Ölçek Toplamında Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Cinsiyet Durum Değişkenine Göre Karşılaştırılması (t testi)

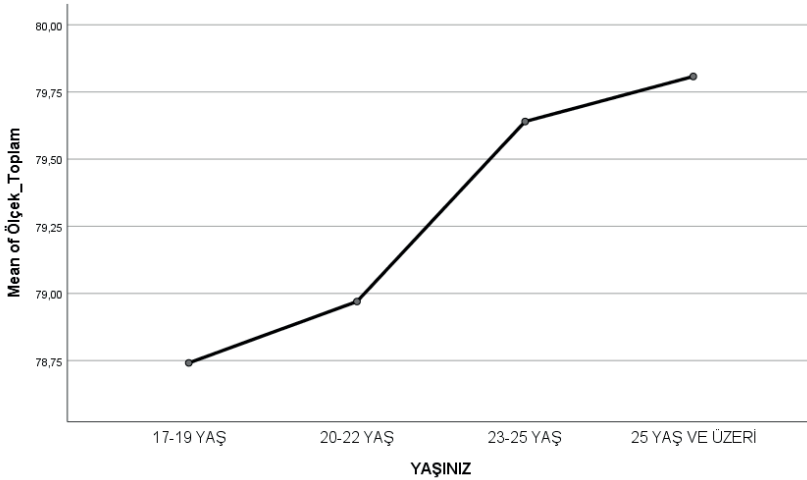
Cinsiyet	n	$\bar{X}$	ss	t testi	
				t	p
Kadın	93	81.19	7.69	3.189	.002*
Erkek	207	78.17	7.53		

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların cinsiyet durumlarına ilişkin Kültürlerarası Duyarlılık ölçek toplam puanı karşılaştırmak için yapılan t testi analizinde, $p; <,50$ anlamlılık düzeyinde kadın ve erkek öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. ($p; .002 <,050$). Bu sonuçlara göre cinsiyetin Kültürlerarası Duyarlılık düzeyine etkin bir değişken olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Katılımcıların Ölçek Toplamında Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre Karşılaştırılması (Anova testi)

Yaşınız	n	$\bar{X}$	ss	Anova testi	
				F	p
17-19 Yaş	58	78.74	7.55	.211	.889
20-22 Yaş	166	78.96	7.82		
23-25 Yaş	50	79.64	8.14		
25 Yaş ve üzeri	26	79.80	6.60		

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların yaş değişkenlerine göre Kültürlerarası Duyarlılık ölçek toplam puanı karşılaştırmak için yapılan anova testi analizinde, anlamlı farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p; .889 >050$).

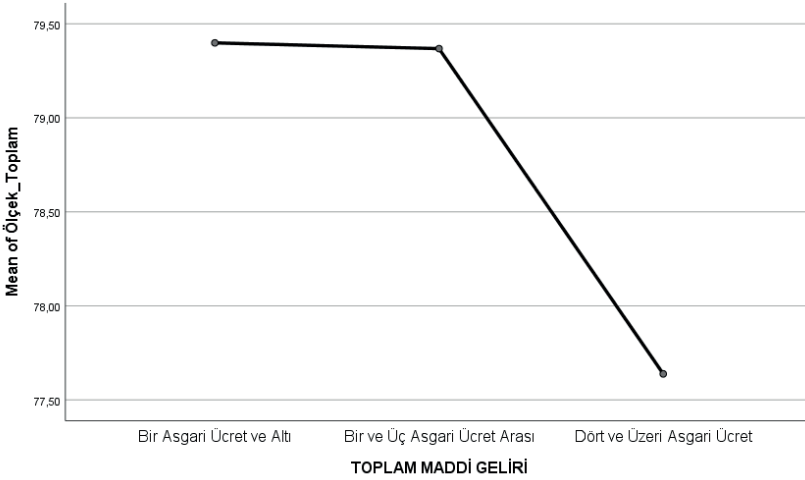

Anlamlı farklılık rastlanmamasına rağmen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık düzeylerinin yaşları ilerledikçe artış gösterdiği tespit edildi.

Tablo 5. Katılımcıların Ölçek Toplamında Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Maddi Gelir Değişkenine Göre Karşılaştırılması (Anova testi)

Maddi Gelir	n	$\bar{X}$	ss	Anova testi	
				F	p
Bir Asgari Ücret ve Altı	128	79.39	7.44	1.018	.362
Bir ve Üç Asgari Ücret Arası	125	79.36	7.65		
Dört ve Üzeri Asgari Ücret	47	77.63	8.48		

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların maddi gelir değişkenlerine göre Kültürlerarası Duyarlılık ölçek toplam puanı karşılaştırmak için yapılan anova testi analizinde, anlamlı farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p; .362 > 0.05$).

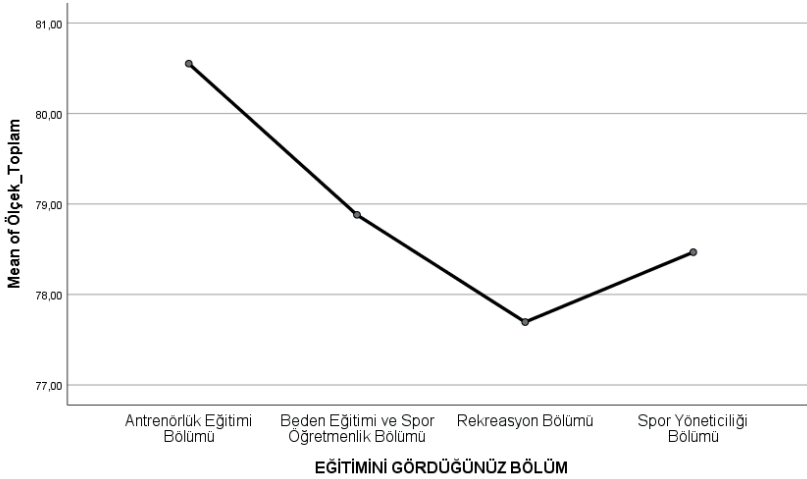

Anlamlı farklılık rastlanmamasına rağmen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık düzeylerinin maddi gelir düzeyi arttıkça alınan puanlarda düşüş görülmektedir.

Tablo 6. Katılımcıların Ölçek Toplamında Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Karşılaştırılması (Anova testi)

Bölüm	n	$\bar{X}$	ss	Anova testi	
				F	p
Antrenörlük Eğitimi Bölümü	98	80.55	7.74	1.992	.115
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlik Bölümü	83	78.87	6.78		
Rekreasyon Bölümü	59	77.69	8.00		
Spor Yöneticiliği Bölümü	60	78.46	8.31		

Tablo 6 incelendiğinde katılımcıların öğrenim gördükleri bölüm değişkenlerine göre kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanı karşılaştırmak için yapılan anova testi analizinde, anlamlı farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p; .115 > 050$).

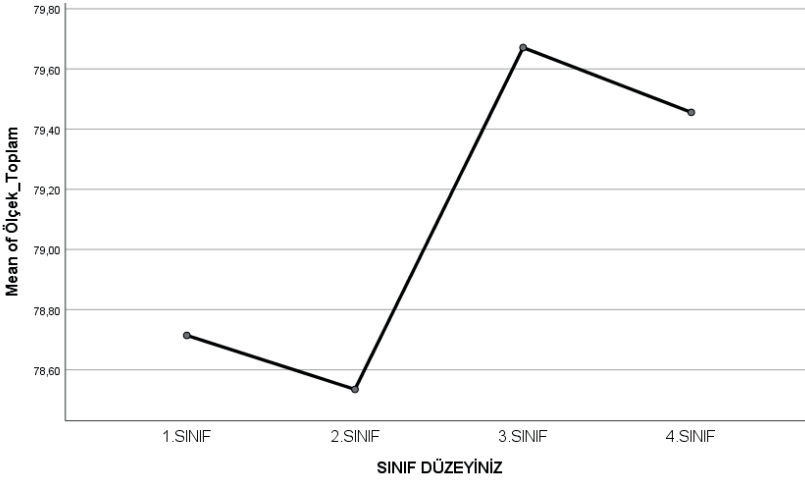
Anlamlı farklılık rastlanmamasına rağmen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık düzeylerinin öğrenim gördükleri bölüme göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının antrenörlük eğitimi bölümü ve en düşük puan ortalamasının ise rekreasyon bölüm öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 7. Katılımcıların Ölçek Toplamında Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Karşılaştırılması (Anova testi)

Sınıf	n	$\bar{X}$	ss	Anova testi	
				F	p
1.Sınıf	56	78.71	9.00	.399	.753
2.Sınıf	86	78.53	6.86		
3.Sınıf	79	79.67	7.77		
4.Sınıf	79	79.45	7.57		

Tablo 7 incelendiğinde katılımcıların sınıf düzeyi değişkenlerine göre kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanı karşılaştırmak için yapılan anova testi analizinde, anlamlı farklılaşma olmadığı tespit edilmiştir ($p; .753 > 050$).

Anlamli farklılık rastlanmamasına rağmen spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık düzeylerinin sınıf düzeylerine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının 3.sınıf ve en düşük puan ortalamasının ise 2. sınıf öğrencilerinin oluşturduğu görülmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı sonuçlara yer verilmiştir. Araştırmada üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin cinsiyet, yaş, maddi gelir, eğitim görülen bölüm ve sınıf düzey durumları değişkenlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde cinsiyet değişkenine göre farklılıklarını gösteren araştırma bulgularına bakıldığında (Tablo-3), ölçek toplamında istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar olduğu görülmektedir. Ortalama puanlar incelendiğinde kadınların kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin erkeklerden yüksek olduğu tespit edildi. Kadınların kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin erkeklerden yüksek olmasının olası nedenleri, toplumsal roller ve sosyalizasyon süreciyle ilişkilendirilebilir; kadınlar genellikle empati, duygusal zekâ ve sosyal farkındalık gibi özelliklerin gelişimine daha fazla önem veren bir şekilde yetiştirilirler. Ayrıca, kadınların farklı kültürlere ve sosyal adalet konularına daha fazla ilgi gösterme eğiliminde olmaları, onların kültürlerarası etkileşimlerde daha duyarlı olmalarına yol açabilir. Bu farkın ortaya çıkmasında, kadınların toplumda farklı kültürel etkileşimlere daha açık olma ve bu tür etkileşimlere teşvik edilme oranlarının da etkili olabileceği düşünülmektedir.

Bulmuş olduğumuz sonuçları destekler nitelikte Yıldırım ve Çağlayan (2020)'nin yapmış oldukları çalışma incelendiğinde kadın üniversite

öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algılarının ortalamasının ($\bar{x} = 119,99$) erkek üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algılarının ortalamasından ($\bar{x} = 116,74$) yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmamızla benzer sonuçlar elde eden Biyan ve arkadaşları (2018) Çalışmalarında cinsiyet grupları arasında anlamlı bir fark tespit etmişlerdir. Bu farklılık incelendiğinde kadınların erkeklere oranla kültürel duyarlılık düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Mazlum'un (2024) tez çalışmasında cinsiyet ile kültürlerarası duyarlılık arasındaki farklılık incelendiğinde; turizm çalışanlarının kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde kadın ve erkekler arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bizi destekler nitelikte yine benzer sonuçlar bulan Abbas (2023) araştırmasında cinsiyet değişkeninin kültürlerarası duyarlılık düzeyini etkilediği sonucunu tespit etmiştir.

Araştırma sonuçlarımızın aksine Doğan ve arkadaşları (2023) çalışmalarında katılımcıların cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $t(179)=0,416$, $p=,678>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığını tespit edilmişlerdir. Benzer şekilde Alkar (2022) yapmış olduğu tez çalışmasında cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir. Çetin ve Kartal (2022) araştırmalarında cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığını sonucuna ulaşmışlardır. Özbolat ve Aksaç (2022) çalışmalarında yine benzer şekilde cinsiyetin öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerini etkilemediğini belirtmiştir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde yaş değişkenine göre araştırma bulgularına bakıldığında (tablo-4), kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır. İstatistiksel olarak anlam ortaya çıkmamasına rağmen yaşın ilerledikçe kültürlerarası duyarlılık ortalama puanlarının artışı gösterdiği görülmektedir. Yaşa göre kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamasına rağmen, yaş ilerledikçe duyarlılık puanlarının artmasının olası nedeni, yaşla birlikte bireylerin farklı kültürel deneyimlere maruz kalma ve bu deneyimlerden öğrenme fırsatlarının artması olabilir. Yaşla birlikte gelen olgunluk, yaşam tecrübesi ve sosyal farkındalığın artması, bireylerin farklı kültürlere daha açık ve duyarlı olmasına katkıda bulunabilir. Bu durum, yaşla birlikte kültürlerarası duyarlılıkta gözlemlenen artışı açıklayabilir.

Benzer şekilde Alkar (2022) yapmış olduğu tez çalışmasında yaş değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığını tespit etmiştir. Çetin ve Kartal (2022) araştırmalarında cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık

olmadığını sonucuna ulaşmışlardır. Yine bizi destekleyen araştırmalardan olan Mazlum'un (2024) tez çalışmasında yaş ile kültürlerarası duyarlılık arasındaki farklılık incelendiğinde; istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı tespit edildi.

Bulmuş olduğumuz sonuçların aksine Abbas (2023) araştırmasında yaş değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyi ölçek alt boyutlarında istatistiksel olarak herhangi bir anlam olmadığı sonucuna ulaşmıştır.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde maddi gelir değişkenine göre araştırma bulgularına bakıldığında(tablo-5), kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır. Ölçek toplam puanlar incelendiğinde öğrencilerin toplam gelir düzeyinin arttıkça kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde düşüş olduğu görülmektedir. Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde maddi gelir arttıkça düşüş gözlemlenmesinin olası nedeni, yüksek gelirli öğrencilerin daha az çeşitli sosyal çevrelere sahip olmaları ve farklı kültürel gruplarla etkileşim fırsatlarının sınırlı olması olabilir. Bu durum, kültürel çeşitliliğe dair farkındalık ve empati geliştirme olasılığını azaltabilir. Ayrıca, maddi imkânların artması, bireylerin kendi sosyal grupları içinde kalma eğilimini güçlendirebilir, bu da kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde düşüşe yol açabilir.

Bulmuş olduğumuz sonuçları destekler nitelikte Yıldırım ve Çağlayan (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algıları ortalamalarının aile gelir durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmadığını tespit etmişlerdir. Yine benzer sonuçlara ulaşan Doğan ve arkadaşları (2023) çalışmalarında katılımcıların kendini tanımladıkları gelir düzeyi değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında $F=2,741$, $p=,067>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığını tespit etmişlerdir.

Araştırma sonuçlarının aksine Abbas (2023) araştırmasında maddi gelir değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyi ölçek alt boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit etmiştir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde öğrenim görülen bölüm değişkenine göre araştırma bulgularına bakıldığında(Tablo-6), kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır. Ölçek toplam puanlar incelendiğinde en yüksek puanların antrenörlük eğitimi bölüm öğrencilerinin en düşük ise rekreasyon bölüm öğrencilerinin olduğu

görülmektedir. Antrenörlük eğitimi bölümündeki öğrencilerin en yüksek, rekreasyon bölümündekilerin ise en düşük puanlara sahip olmasının olası nedeni, antrenörlük eğitimi alan öğrencilerin farklı kültürel geçmişlerden gelen bireylerle daha fazla etkileşimde bulunma ve bu etkileşimleri yönetme becerisi gerektiren bir eğitim sürecine sahip olmaları olabilir. Bu süreç, onların kültürel farkındalık ve duyarlılıklarını artırırken, rekreasyon bölümü öğrencilerinin bu tür etkileşimlere daha az maruz kalması, duyarlılık düzeylerinin nispeten düşük olmasına yol açabilir.

Bizi destekler nitelikte Çetin ve Kartal (2022) yapmış oldukları araştırmalarında cinsiyet değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyleri arasında anlamlı farklılık olmadığını sonucuna ulaşımlardır.

Bulmuş olduğumuz sonuçların aksine Yıldırım ve Çağlayan (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algıları ortalamalarının öğrenim gördükleri bölümlere göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermiştir.

Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinde sınıf düzeyi değişkenine göre araştırma bulgularına bakıldığında (Tablo-7), kültürlerarası duyarlılık ölçek toplam puanında istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farka rastlanmamıştır. Ölçek toplam puanlar incelendiğinde en yüksek puanların 3.sınıf öğrencilerinin en düşük ise 2.sınıf öğrencilerinin olduğu görülmektedir. En yüksek puanların 3. sınıf, en düşük puanların ise 2. sınıf öğrencilerine ait olmasının olası nedeni, 3. sınıf öğrencilerinin üniversite hayatında daha fazla deneyim kazanmış ve farklı kültürel etkileşimlerde bulunmuş olmalarıdır. Bu süreç, onların kültürel farkındalık ve duyarlılıklarını artırabilir. Öte yandan, 2. sınıf öğrencileri, üniversiteye yeni adapte olmuş ve bu tür etkileşimlere daha az maruz kalmış olabilirler, bu da duyarlılık düzeylerinin daha düşük olmasına neden olabilir.

Araştırma sonuçlarımızı destekler nitelikte Özbolat ve Aksaç (2022) çalışmalarında sınıf düzeyinin öğrencilerin kültürlerarası duyarlılık düzeylerini etkilemediğini belirtmiştir.

Bulmuş olduğumuz sonuçların aksine Yıldırım ve Çağlayan (2020) çalışmalarında üniversite öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık algıları ortalamalarının öğrenim gördükleri sınıf düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermiştir. Benzer sonuçlara ulaşan Abbas (2023) tez çalışmasında sınıf düzeyi değişkeni ile kültürlerarası duyarlılık düzeyi ölçek alt boyutlarında anlamlı farklılıklar tespit etmiştir.

Tüm bulgular ele alındığında, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin kültürlerarası duyarlılık düzeylerinin cinsiyet, yaş, maddi gelir, öğrenim

görülen bölüm ve sınıf düzeyi gibi değişkenlere göre incelenmesi sonucunda, cinsiyet ve yaş değişkenlerinin kültürlerarası duyarlılık üzerinde belirgin etkileri olduğu görülmüştür; kadın öğrenciler ve yaşça büyük öğrenciler genellikle daha yüksek duyarlılık düzeylerine sahiptir. Ancak, maddi gelir düzeyi arttıkça kültürlerarası duyarlılığın azaldığı, antrenörlük eğitimi öğrencilerinin ise diğer bölümlere göre daha yüksek duyarlılık gösterdiği tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi incelendiğinde ise, 3. sınıf öğrencilerinin en yüksek, 2. sınıf öğrencilerinin en düşük duyarlılık düzeylerine sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular, kültürlerarası duyarlılığın sosyal ve akademik deneyimlerle şekillendiğini ve bazı sosyoekonomik faktörlerin bu duyarlılık üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceğini göstermektedir.

Kaynaklar

- Abbas, N. K. (2023). *Hemşirelik Öğrencilerinin Kültürel Farkındalık ve Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin İncelenmesi* (Master's thesis, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi-Sağlık Bilimleri Enstitüsü).
- Alaccedinoğlu, V., & Kışalı, N. F., (2020). Teniste Ergonomi ve Teknolojinin Tenis Sporunun Gelişimine Etkisi. *Spor Bilimleri Alanında Güncel Araştırmalar* (pp.47-78), İzmir: Duvar Yayınları.
- Alkar, E. (2022). *Eğitim Göçü Perspektifinde Uluslararası Öğrencilerin Kültürel Zekâ Düzeyleri ile Kültürlerarası Duyarlılık ve Kültürlenme Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi (Bursa Uludağ Üniversitesi örneği)* (Doctoral dissertation, Bursa Uludağ University. Bursa.
- Ateş, S. (2017). "Sosyal Bilgiler Öğretmenleri ve Ortaokul Öğrencilerinin Çokkültürlülük ve Çokkültürlü Eğitime Yönelik Algı ve Farkındalıkları (Kocaeli Örneği)," Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Bairner, A. (2001). Sport, Nationalism, and Globalization: European and North American Perspectives. SUNY Press.
- Biyan, N. A., Aybaraz, E., & Koç, E. (2018). Medikal turizmde duygusal zekâ ve kültürel duyarlılık. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(C-IA-SOS Özel Sayısı), 52-70.
- Bulduk, S., Usta, E., & Yeliz D. (2017). "Kültürlerarası Duyarlılık ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Bir Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Örneği," *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, Cilt 7, Sayı 2, s. 73-77.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. *Enstitüsü Dergisi*, 18 (2): 195, 207.
- Chen, Guo-Ming & William J. Starosta (1996). "Intercultural Communication Competence: A Synthesis," *Communication Yearbook*, Cilt 19, s. 353-383.
- Çetin, M., & Kartal Baş, M. (2022). *Öğretmen Adaylarındaki Kültürlerarası Duyarlılık Kazanımının Öğrenci Liderliğine Etkisinin İncelenmesi*. Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 13(1), 48-62. <https://doi.org/10.36362/gumus.907074>
- Üstün, E. (2011). "Öğretmen Adaylarının Kültürlerarası Duyarlılık ve Etnikmerkezçilik Düzeylerini Etkileyen Etmneler," Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güvenç, B. (2013). "İnsan ve Kültür," 13. Baskı, Boyut Yayınevi, İstanbul.
- Kan, Ç. (2009). "Sosyal Bilgiler Eğitiminde Küresel Vatandaşlık," *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 26, s. 25-30.

- Kan, M. E., Seçkin Ağırbaş, İ., (2021). Türkiye Cumhuriyeti Gençlik ve Spor Bakanlığının 2019-2023 Stratejik Planının Analizi, *Anatolia Sport Research*, 2 (1):46-56.
- Karacan Doğan, P., Durmuş, G., & Çiçek, O. (2023). Halk Oyuncular ve Salon Dansçılarının Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Güncel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 108-121.
- Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar, ilkeler, teknikler*, 32. Baskı. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kıyıcı, F., & Alacettinoğlu, V. (2022). Kayak Alp Disiplini Alt Yapısı İçin Yetenek Seçimi Üzerine Bir Değerlendirme. *Uluslararası Gelişim Akademi Dergisi*, 1(1), 14-32.
- Mazlum, B. (2024). *Turizm çalışanlarının kültürlerarası duyarlılık düzeyleri ve etnosentrik tutumlarının hizmet verme yatkınlığına etkisi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- McMillan, H. J., & Schumacher, S. (2010). *Research in education*. Boston, USA: Pearson Education Scheier, M. F., & Carver, C. S. (1993). On the power of positive thinking: The benefits of being optimistic. *Current Directions in Psychological Science*, 2(1), 26–30
- Odabaşı, Y. (1999). Anket yöntemi. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri içinde ed. Ali Atif Bir. Eskişehir: *Anadolu Üniversitesi Yayınları*, 1081.
- Özbolet, A., & Aksaç, A. (2022). Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Kültürlerarası Duyarlılık Düzeylerinin İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi (ÇÜİFD)*, 22(2), 273-290. <https://doi.org/10.30627/cuilah.1146939>
- Rengi, Ö. (2014). “*Sınıf Öğretmenlerinin Kültürel Farklılık Alguları ve Kültürlerarası Duyarlılıkları*,” (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Seçkin A. İ. & Çakmak, Y.Y. (2019), Presentizm ile Örgütsel Bağlılık Arasındaki İlişki: Spor Genel Müdürlüğü Çalışanları Üzerine Bir Araştırma. *Business & Management Studies: An International Journal*, 7(4): 1291-1310doi: <http://dx.doi.org/10.15295/bmij.v7i4.1158.v7i4.1158>
- Sugden, J., & Tomlinson, A. (2002). *Power Games: A Critical Sociology of Sport*. Routledge.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı* (Çev: Baloğlu, M.), Ankara: Nobel.
- Tatlısu, B., Polat, Ş., ve Uçan, İ. (2023). “Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Utangaçlık Düzeylerinin İncelenmesi (Bayburt Üniversitesi Örneği)” *Farklı Boyutlarıyla Spor Araştırmaları-2* (Edt: Güçlü, Çatıktaş, Çakır). İzmir: Duvar Yayın Evi.

- Tatlısu, B., Turan, M., Uçan, İ., Kan, M. E. (2024). Üniversite Öğrencilerinin Spor ve Farklı Değişkenlere Göre Vefakârlık ve Kindarlık Durumlarının İncelenmesi. *Educational Academic Research*(52), 161-175. <https://doi.org/10.33418/education.1421280>
- Tozoğlu, E. & Dursun, M. (2020). Spor Bilimlerinde Bilimsel Araştırma Süreci, Editör; Gökmen, Ö. *Spor ve Bilim*.
- Turan, M., Tatlısu, B., Tatlısu, T., & Uçan, İ. (2021). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sıkıntıya Dayanma Düzeylerinin Spor ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Atatürk Üniversitesi Örneği). *Kafkas Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 63-75.
- Türker, Ü. (2020). Olimpik Okçuluk ve Gelişim Psikolojisi Açısından İncelenmesi, *Anatolia Sport Research*, 1(1): 5-24. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/anatoliasr.2>
- Türker Ü., Gacar A., Karahüseyinoğlu M. F. (2021) (a). Yükseköğretim Öğrencilerinin Sosyal Beceri Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma: Bayburt Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 92-107.
- Türker, Ü., Yılmaz, A. K., Bostancı, Ö., Şebin, K. (2021) (b). COVID-19 Pandemisinde Spor Bilimleri Alanlarındaki Yükseköğretim Öğrencilerinin Anksiyete Düzeyleri ve Egzersiz Bağımlılığı. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 23(4), 1-20.
- Yıldırım, K. ve Çağlayan, S. (2020). Üniversitenin Kültürlerarası Duyarlılık Algıları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* (50), 77-103.
- Yiğit, D. (2020). *Öğretmen Adaylarının Kültürlerarası Duyarlılık ve Empati Düzeyleri Arasındaki İlişki*. (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Zonguldak.